

היום נלמד בעזרת ה':

תענית דף ל

משש שעות ולמעלה: משש שעות והלאה. **משש שעות ולמטה:** משש שעות ואחורה כלפי הבוקר. **בסעודה המפסיק בה:** ב'סעודה מפסקת' שהיא הסעודה האחרונה לפני תענית ט' באב.

ותרוייהו לקולא: כלומר שרק בסעודה המפסקת שאוכלה משש שעות והלאה אסור (= לאכול שני תבשילין, לאכול בשר, ולשתות ויין), אבל אם אוכלה משש שעות ולמטה, או שאוכל סעודה שאינה מפסקת משש שעות ולמעלה מותר.

אם היה רגיל לסעוד בעשרה בני אדם, סועד בחמשה: לפי שצריך למעט בכבודו.

וחכמים אומרים ישנה: יכול לאכול שני תבשילים אם משנה ממה שרגיל, אבל בשר ויין ימעט.

כל שהוא משום תשעה באב: כגון 'סעודה מפסקת' שלפני ט' באב, אסור בבשר ויין ואסור לרחוץ בשעת הסעודה.

ר"י בר' יוסי אומר משום אביו, כל שעה שמותר לאכול בשב מותר לרחוץ: כלומר שאפילו בסעודה המפסקת מותר לרחוץ, הואיל ומותר לאכול (ולא גורסים 'בשר').

כל מצוות הנהוגות באָבֵל וכו': אָבֵל מותר באכילה ושתייה, וכוונת הברייתא לשאר האיסורים המופיעים כאן.

ואסור לקרות בתורה: משום שדברי התורה הם "פְּקוּדֵי יְהוָה וְשִׁרִים מְשֻׁמְחֵי לֵב", אבל מותר ללמוד במקום שלא רגיל ללמוד, שכיון שאינו יודע את העניין שלומד בו יש לו צער.

למדנו במשנה לעיל - שבערב תשעה באב לא יאכל בשר ולא ישתה יין: אבל מותר לאכול בשר ששהה במלח, וכן לשתות יין חדש ומתוק, משום שאינו טוב כיון ישן, ומשלשל ומזיק.

(המשך בדף הבא ↓)

יוצא לאור ע"י:

"אור הספר התורני" הוצאה לאור

052-7628377

להצטרפות:

mabatladaf18@gmail.com

052-342-4473

בשר מליח עד כמה? כלומר כמה זמן ישהה הבשר במלח ועדיין יחשב כבשר גמור שאסור לאוכלו בערב ט' באב?

כל זמן שאינו שהוא כשלמים: כלומר ששהה במלח לכל היותר שני ימים ולילה אחד שזהו זמן אכילת קרבן השלמים, אבל אם שהה יותר מזמן זה כבר נהרס טעמו ואינו נחשב לבשר.

ויין מגיתו עד כמה? כלומר עד כמה נקרא 'מגיתו' ומותר לשתותו בסעודה המפסקת? כל זמן שהוא תוסס: רותח. (כך ביאר רש"י, ואולי כוונתו שמעלה אבעבועות מחמת התסיסה).

יושב בין תנור לכיריים: שזהו מקום מנוול שבבית.

כל האוכל בשר ושותה יין בתשעה באב: כלומר בסעודה המפסקת בערב תשעה באב.

איכא ביניהו שאר מיטות: שאר מיטות שבבית שלא ישנים עליהם, שלדעת רבי יהודה צריך להפוך את המיטה ולא לשבת עליה למי שיכול, ולדעת חכמים אין צורך. הגמרא מביאה ברייתא לגבי אבלות שסוברת שצריך לכפות את המיטות, אך מסיקה להלכה (לגבי ט' באב) כתנא של משנתנו שאמר שלא הודו חכמים לרבי יהודה.

יום שהותרו שבטים לבוא זה בזה: בנות צלפחד נצטוו להתחתן רק עם גברים מאותו השבט שלהן. מכיון שלא היה להן אחים והן ירשו את אביהן, בכדי שלא תעבור הנחלה לשבט אחר לאחר מיתתן. ציווי זה נשאר עד לאחר שחילקו בני ישראל את הנחלות בכניסתם לארץ. לאחר מכן הותרו השבטים להינשא זה עם זה, וההתר ניתן ביום טו' באב. דבר זה נלמד מדיוק בפסוק 'זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוֶּה ה' לַבָּנוֹת צֶלְפַּחַד דּוֹקָא לְדוֹר נֹחֲלֵי הָאָרֶץ כַּבָּנוֹת צֶלְפַּחַד אֲךָ לֹא לְדוֹר הַבָּא (האיסור חל על דור באי הארץ ולא על הדור הבא -רמב"ן במדבר לו ז).

יום שהותר שבט בנימין: לאחר המעשה המכוער של פילגש בגבעה (המובא בשופטים יט -כא) נשבעו כל ישראל שלא יחתנו את בנותיהם עם בני שבט בנימין. בטו' באב הותרו לבניהם לחתן את בנותם (נכדותם) עם בני בנימין. דבר זה נלמד מדיוק בפסוק 'ואיש ישראל נשבע... איש מִמֶּנּוּ לא יתן ביתו לבנימין לאישה' - דוקא אנחנו לא ניתן את בנותינו, ולא בנינו.

יום שכלו בו מתי מדבר: ביום זה הבינו כל ישראל שנגמרה גזירת המיתה על דור המדבר בעוון המרגלים. בכל שנה היו כל הגברים (שהיו בחטא המרגלים בני עשרים ומעלה) חופרים קברים לעצמם בט' באב ושכבים בהם, למחרת היו חלקם קמים וחלקם לא. בשנת הארבעים כולם קמו בבוקר, אך סברו שהם טעו בחשבון הימים ועדיין לא הגיע ט' באב, וכך המשיכו לשכב לילה אחר לילה עד טו' באב שאז הירח במילואו וידעו כולם שכבר נגמרה הגזירה.

אמנם סיבת היום טוב היא על כך שהקב"ה חזר לדבר עם משה ביחוד וחיבה, שעד אותו הזמן היה הדיבור אליו שלא ביחוד וחיבה. דבר זה נלמד מהלשון 'וידבר השם אלי'.

פרוסדיות שהושיב ירבעם בן נבט: ירבעם העמיד שומרים שלא נתנו לעלות לרגל, כי הוא ציוה את העם לעלות לעגלים שהוא עשה אחד בבית אל ואחד בदन.